

Täysistunto

Tiistai 7.4.2026 klo 14.00—20.03

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 39/2026 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.53 **Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus haluaa vähentää suomalaisesta työelämästä raskauteen ja perhevapaaseen liittyvää syrjintää aiempaa tehokkaammin. Tämä esitys on tasa-arvolain kiristys, jonka tavoitteena on raskaus- ja perhevapaasyrjinnän vähentäminen. Tiukempi lainsäädäntö vahvistamaan erityisesti naisten työmarkkina-asemaa. Tasa-arvolain muutosten tavoitteena on täsmentää ja täydentää tasa-arvolakia tärkeiltä osin niin, että se estäisi raskaus- ja perhevapaasyrjintää nykyistä paremmin.

Tilastokeskuksen vuonna 2024 tekemän selvityksen ja tasa-arvovaltuutetulle tulevien yhteydenottojen perusteella raskaus- ja perhevapaasyrjintä on edelleen valitettavan yleistä suomalaisessa työelämässä. Tilastokeskuksen mukaan raskaus- ja perhevapaasyrjinnän kokemuksia on työelämässä joka neljännellä raskaana olevalla. Kun syrjinnän lisäksi otetaan huomioon myös muut kielteiset kokemukset, tällaisia kokemuksia on miltei puolella raskaana olevista.

Tasa-arvolakia esitetään muutettavaksi siten, että raskauteen ja perhevapaaseen liittyvän syrjinnän kieltä selkeytettäisiin, hyvitysvelvollisuus ulotettaisiin myös työvoimaa vuokraaviin yrityksiin, työnantajalle lisättäisiin kirjallinen selvitysvelvollisuus määräaikaisuuden päättymisen syistä tai palvelussuhteen jatkamatta jättämisestä, kanneaika laajennettaisiin kahteen vuoteen myös työhönottotilanteissa ja kanneajan kulumisen säädetäisiin keskeytymään yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan käsittelyn ajaksi. Nämä ehdotetut muutokset täsmentäisivät raskaus- ja perhevapaasyrjintää koskevaa sääntelyä tasa-arvolaisissa ja parantaisivat oikeussuojan saatavuutta. Muutoksilla pyritään siihen, että raskauteen ja perhevapaaseen perustuva syrjintä vähenee Suomessa. Esityksellä pyritään vaikuttamaan positiivisesti sukupuolten tasa-arvoon ja työelämän tasa-arvokysymyksiin. Tietenkin tässä lähtökohtana on myöskin se, että meidän pitää rakentaa perheystävällistä Suomea, jossa jokaisella on mahdollisuus toteuttaa perhehaaveita ja toteuttaa myös työ-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

raa siinä samalla ilman syrjinnän kokemuksia ja sen kohtaamista. Tämä on erityisen tärkeää maassamme, jossa parhaillaan syntyvyys on laskenut aika huolestuttavallakin tavalla.

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi syrjintää työelämässä koskevaa säännöstä siten, että vanhemmuus- ja perhehuoltovelvollisuus kirjataan kielletyksi syrjinnäksi. Lisäksi syrjinnän kieltoon ehdotetaan täsmennettäväksi erikseen myös määräaikaiset työsuhteet. Työnantajalle ehdotetaan lisättäväksi kirjallinen selvitysvelvollisuus määräaikaisuuden päättymisen syistä tai palvelussuhteen jatkamatta jättämisestä, jos määräaikaisessa palvelussuhteessa oleva on palvelussuhteensa aikana ilmoittanut raskaudesta, synnytyksestä tai perheen huoltovelvollisuudesta. Lisäksi esitetään, että tasa-arvolain mukainen hyvitysvelvollisuus säädetäisiin koskemaan myös työvoimaa toiselta työnantajalta vuokraavaa yritystä eli käyttäjäyritystä.

Myös kanneaikoihin esitetään muutoksia, eli kanneaikoja yhdenmukaistettaisiin siten, että nykyinen vain työhönottotilanteita koskeva yhden vuoden kanneaika poistettaisiin, jolloin kahden vuoden kanneaika laajenisi koskemaan myös työhönottotilanteita. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan kanneajan kulumisen keskeytyisi asian tultua vireille yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnassa.

Nämä lait on tarkoitettu tulemaan voimaan syksyn 2026 aikana. Kiitän eduskuntaa jo valmiiksi yhteistyöstä, että saataisiin tämä tärkeä lainsäädäntö voimaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustajat voivat pyytää minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

15.57 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Kiitokset ministeri Grahn-Laasoselle tästä esityksestä.

Kuten ministerin esityksestä kävi ilmi, raskaus- ja perhevapaasyrjintä, jota joka neljäs on kokenut, on merkittävä kysymys, ja se, mitä voidaan tässä nyt lainsäädännön puitteissa tälle asialle tehdä, on viisasta tehdä. Tässä on hyviä täsmennyksiä, kuten muun muassa hyvitysvelvollisuuden ulottaminen myöskin käyttäjäyrityksiin sekä selvitysvelvollisuuden asettaminen työnantajalle. Nämä ovat erittäin positiivisia.

Tämä myös osoittaa sen, että hallitus ottaa tämän raskaus- ja perhevapaasyrjinnän kysymyksen hyvin vakavasti ja ymmärtää, että se on yksi osa meidän perhepolitiikkaa. Meidän työmarkkinoita ja perhe-elämää täytyy yhteensovittaa sillä tavalla, että se palvelee molempia yhtä lailla samanaikaisesti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nieminen, olkaa hyvä.

15.58 Mira Nieminen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Raskaus- ja perhevapaasyrjintä on asia, jota ei voida ohittaa kevyesti. Jokaisella pitää olla aito mahdollisuus perustaa perhe ilman pelkoa siitä, että se heikentää omaa asemaa työelämässä.

On tärkeää, että syrjintäkieltoa nyt täsmennetään ja tehdään todellakin selväksi, että se koskee myös määräaikaisia työsuhteita. Juuri määräaikaisuuksiin liittyy usein epävarmuutta, ja liian usein ne ovat tilanteita, joissa raskauteen ja perhevapaisiin liittyvät ongelmat korostuvat.

Esityksessä on myös muita perusteltuja muutoksia. Kun työnantajalta edellytetään kirjallista selvitystä määräaikaisuuden päättymisestä tilanteessa, jossa työntekijä on ilmoitta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

nut raskaudesta tai perhevapaasta, tähän lisätään avoimuutta ja vähennetään epäselviä tilanteita.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisille on tärkeää, että suomalainen työelämä on reilu ja että työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen on aidosti kaikille mahdollista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Marttila, olkaa hyvä.

15.59 **Helena Marttila sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tietysti hyvä, että tasa-arvolakia täsmennetään, mutta nämä esitetyt muutokset eivät kuitenkaan merkittävästi muuta oikeudellista tilaa vaan lähinnä viilaavat lakitekstin vastaamaan jo nykyistä tilannetta. Esimerkiksi määräaikaisten työsuhteiden lisääminen lakipykälän litaniaan ei tuo muutosta siihen tosiasiaan, että raskauteen tai sukupuoleen perustuva syrjintä on jo nykyisin lailla kiellettyä kaikissa työsuhteissa.

Nämä sinänsä hyvät joskin kosmeettiset muutokset eivät muuta sitä tosiasiaa, että hallitus on lukuisilla toimillaan heikentänyt työelämän tasa-arvoa, alkaen siitä, että palkkakoupassa olevien naisvaltaisten alojen neuvotteluvoimaa on heikennetty lakko-oikeutta rajamalla ja palkkaerojen kaventamista torpattu vientivetoisella palkkamallilla. Viimeisimpänä perusteettomien määräaikaisten työsuhteiden laillistaminen on lukuisten asiantuntijoiden ja lainoppineiden mukaan omiaan lisäämään raskaussyrjinnän riskiä.

Jos tavoitteena on lisätä tasa-arvoa, ei ole järkevää tehdä ensin lainsäädäntöä, joka heikentää sitä. Kysynkin arvon ministeriltä: miten tasa-arvoministerinä arvioitte kokonaisuudessaan hallituksen toimia ja onnistumisia työelämän tasa-arvon edistämiseksi?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Oinas-Panuma.

16.01 **Olga Oinas-Panuma kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä hän on tosiaan kysymys lähinnä stilistisistä tarkennuksista ja, niin kuin edellisessä puheenvuorossa puhuttiin, kosmeettisista asioista. Sinällään ihan hyvä asia, mutta ei välttämättä tule ihan hirveästi muuttamaan meidän oikeuskäytäntöä, mikä meillä tällä hetkellä on.

Kokoomushan on mestaripuolue ajamaan kaksilla rattaila, ja tässä lakiesityksessä se näkyy erityisen hyvin. Eli samaan aikaan kun somekuviissa pönötetään, että nyt tehdään hirveästi töitä tasa-arvon eteen, sitten tehdään lakimuutoksia, jotka vain lisäävät esimerkiksi perhevapaasyrjintää ja raskaussyrjintää, niin kuin esimerkiksi tämä määräaikaisuuslaki. Minun nähdäkseni tämä lakiesitys tasa-arvolaista, jota nyt täällä käsitellään, ei tule kompensoimaan niitä haittoja, joita esimerkiksi määräaikaisuuslain muuttaminen tulee tekemään. Siellähän sanotaan ihan niissä perusteissa, että se tulee lisäämään perhevapaasyrjintää ja raskaussyrjintää.

Eli sinällään ei mitään tätä lakiesitystä vastaan. Ihan ok, että tämä menee eteenpäin, mutta toivoisin, että tätä nyt ei maalattaisi semmoiseksi asiaksi, joka nyt pelastaa tämän koko meidän ongelman tuolla työmarkkinoilla, koska niin se ei ole.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Partanen.

16.02 **Karoliina Partanen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen juristina prosessannut raskaussyrjintäoikeudenkäyntejä kymmeniä jos en satoja työurani aikana, ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

täytyy sanoa, että kyllä tämä uudistus on kaikkea muuta kuin kosmeettinen ja pieni. Se, että työnantajan on jatkossa annettava kirjallinen selvitys työntekijälle ja selvitettävä, miksi määräaikaista työsuhdetta ei enää jatketa, jos työntekijä on kertonut olevansa raskaana tai käyttävänsä perhevapaata tulevaisuudessa, tulee muuttamaan raskaussyrjintäoikeudenkäynnit kertakaikkisesti aivan kokonaan, koska työnantajan pitää antaa joku syy, minkä takia työsuhdetta ei jatketa, ja työnantaja ei pysty valehtelemaan, koska ne pitää näyttää oikeudessa toteen. Minä sanon, että minä voin lähteä mielelläni seuraamaan teidän kanssanne näitä oikeudenkäyntejä, kun näitä kirjallisia selvityksiä sitten siellä oikeudessa jatkossa mahdollisesti käsitellään, mutta tämä tulee todellakin muuttamaan sen oikeudenkäynnin luonteen niin, että työnantaja joutuu tässä vaikeuksiin. Minä kyllä sanon, että työnantajat ovat myös tätä lakiesitystä vastustaneet, koska he tietävät, [Puhemies koputtaa] että tämä tulee muuttamaan oikeudenkäyntien luonteen tulevaisuudessa. [Markku Eestilä: Päivän paras puheenvuoro!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Diarra.

16.03 **Fatim Diarra vihr** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! On hyvä jatkaa tästä edustaja Partasen puheenvuorosta ja juuri niistä kirjallisista selvityksistä, mitä työnantajan pitää antaa: No, kyllä, niitä pitää antaa, mutta kun työnantaja ei niitä anna, niin tässä ei vaadita mitään sanktiota siihen, mikäli niitä ei anneta. Niin että jos todellakin haluttaisiin, että työnantaja antaisi selvityksen siitä, niin eikö siinä silloin olisi sanktio?

Sama koskee tässä laissa myös sitä, minkä takia ei olla nostettu sitä minimisanktiota siitä, mikäli tosiaankin käy niin, että on sitten tapahtunut irtisanominen perhevapaan tai raskauden takia. Miksi siihen ei olla koskettu? Me tiedetään, että usein juuri nämä asiat, mikäli ne pääsevät eteenpäin, menevät sovitteluun, ja siinä yleensä mennään sen minimin mukaan, ei sen isoimman mukaan. Miksi ei olla sitten sinne puututtu?

Sitten on pakko todeta vielä, että olen kyllä aika pettynyt siihen, että tässä tosiaan tehdään vain tällaisia kosmeettisia muutoksia. Niin totesi myös tasa-arvoasiavaltuutettu. Eli tässä ei mennä niin pitkälle kuin oltaisiin voitu mennä, ja tämä ei tule nollaamaan niitä huonoja, tasa-arvoa heikentäviä tuloksia, mitä tämä määräaikauslaki tulee tekemään. — Kiitos. [Karoliina Partanen: Vastauspuheenvuoro, nimi mainittu!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo.

16.04 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt käsiteltävä tasa-arvolain muutos on tosiaan floppi, joka ei tuo tosiasiallisia uusia keinoja raskaus- ja perhevapaasyrjinnän kitkemiseen. Työnantajan kirjallinen selvitysvastuu määräaikaisuuksien päättymisen yhteydessä, joka on vapaamuotoinen, on säädetty aivan liian löyhästi, ja muuten esitykseen sisältyvät muutosehdotukset ovat pitkälti kosmeettisia. Eduskunnan samaan aikaan käsittelemä perusteettomien määräaikaisuuksien laillistaminen tulee lisäämään perhe- ja raskausvapaasyrjintää, eikä tasa-arvolain kosmeettisilla muutoksilla pystytä välttämään tätä kehitystä. Mikäli hallitus pyrki aidosti ohjelmansa mukaisesti puuttumaan syrjintään, vetäisi se pätkätyölain pois.

Huomionarvoista on myös se, niin kuin täällä ovat edeltävät puhujat tuoneet esille, että hallitus on tosiaan tehnyt erittäin paljon työelämäheikennyksiä tähän asti, ja lisäksi halli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

tuksen leikkaukset nimenomaan osuvat nuoreen ikäpolveen ja nimenomaan nuoriin naisiin. Vaikka ministeri täällä sanoi, että tämä ikään kuin lisää niitä perhehaaveita, niin tässä käy aivan toisinpäin. [Puhemies koputtaa] Eivät ihmiset, nuoret naiset, uskalla toteuttaa perhehaaveitaan, koska tulevaisuus on niin epävarma.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Aika! Kiitoksia. — Edustaja Biaudet.

16.06 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman, arvoisa puhemies! Tasa-arvo-lain muutos on mielestäni tervetullut, ja hyvä, jos voimme kuitenkin hyväksyä sen ja ottaa tämän pienen askeleen eteenpäin. En usko, että kukaan ajattelee, että tämä korjaa kaikkia ongelmia, ja ainakin itse ajattelen, että olisi tosi mahtavaa, jos eduskunnassa pystyisimme taas jälleen luomaan yhteisiä visioita tasa-arvon edistämiseksi. On ihan varmaan totta, että emme ole tehneet riittävästi ja on tullut paljon mutkia matkaan. Myöskin jos ajattelee työmarkkinaosapuolten neuvotteluja, niin ei aina ehkä tapahdu niin suurta edistystä tällä alalla.

Ajattelen kuitenkin, että se suurin ongelma raskaudessa on se, että myöskin potentiaalit raskaana olevat ovat syrjittyinä työmarkkinoilla, siis naiset, koska naiset käyttävät enimmäkseen vanhempainvapaata, ja ajattelen, että meidän pitäisi taas saada tällaisia tavoitteita vanhempainvapaiden tasaisempaan käyttöön, kuten meillä tosi kauan oli tämä 6+6+6-malli, jonka kaikki naisjärjestöt jakoivat yli puoluerajojen, esimerkiksi niin, että voisimme pohtia, miten vähentäisimme näitä vaihteluita, millä tavalla siirretään toiselta vanhemmalta toiselle, [Puhemies koputtaa] tai sitten miten työnantajan kustannukset tasataan. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

16.07 **Timo Suhonen sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tässä tätä lakiesitystä ministeri kuvasi kauniisti ja puhui hienosti tämän puolesta, ja totta kai asia on tärkeä, ei sitä voida kiistää, mutta se täytyy sanoa rehellisesti ja suoraan, että tällä lakiesityksellä, mikä nyt on käsittelyssä, maalataan ruostetta piiloon. Näin se on. Hallitus on aiemmin tehnyt useita työelämää ja työntekijöitä koskevia lakiesityksiä, jotka ovat heikentäneet työntekijän asemaa, ja varsinkin tämän tulossa olevan esityksen siittä, että perusteettomia määräaikaista sopimuksia voidaan tehdä jopa vuodeksi, on todettu tuovan sitä syrjintää mitä suurimmissa määrin. Elikkä niillä aiemmilla päätöksillä ja myös tulevilla päätöksillä on enemmän vaikuttavuutta kuin tällä nyt käsittelyssä olevalla päätöksellä. Tämä on kosmeettinen, ja tällä ei ole samanlaista vaikuttavuutta kuin noilla aikaisemmilla hallituksen päätöksillä, missä on heikennetty työntekijöitten turvaa. Elikkä se olisi vaikuttavinna, että se esitys määräaikaisten työsopimusten perusteettomasta tekemisestä vedettäisiin pois ja peruttaisiin. Sillä olisi eniten vaikutusta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

16.08 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Me jaamme huolen raskaus- ja perhevapaasyrjinnän yleisyydestä. Siksi puutummme tähän nyt konkreettisin keinoin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

Ensinnäkin raskauden, vanhemmuuden ja perheen huoltovelvollisuuden suoja kirjoitetaan tasa-arvolakiin entistä selkeämmin. Syrjintä kielletään nimenomaisesti myös määräaikaissa työsuhteissa. Oikeudet eivät ole hajautettuina useisiin lakeihin vaan löytyvät nyt helposti. Se lisää perheiden oikeusturvaa, sillä jokaisen on helpompi tunnistaa nuo katalat syrjintämuodot ajoissa.

Toiseksi myös oikeussuoja paranee, kun on aikaa puuttua epäkohtiin enemmän eikä oikeuden hakeminen kaadu määräaikoihin.

Lopulta yhtenä tärkeimmistä asioista: työnantajalle tulee velvollisuus kertoa kirjallisesti, miksi työsuhdetta ei jatketa, jos työntekijä on ilmoittanut raskaudesta tai perhetilanteesta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

16.09 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys, joka tässä on, paikkaa joitain pieniä osia tästä tasa-arvotilanteesta perhe- ja raskausvapaitten osalta, mutta suurin syy on tässä se, että meillä on tänne tuotu lakiesityksiä, joissa nimenomaan on lisätty raskaus- ja perhevapaasyrjintää, muun muassa tämä perusteettomien määräaikaisten työsuhteitten lisääminen. Kun meidän pitäisi määräaikaaisia työsuhteita mieluummin vähentää kuin lisätä, niin me altistetaan näitä tilanteita koko ajan lisää. Sen lisäksi on irtisanomisten helpottamista ja kaikkia muita lakiesityksiä, joita on tänne tullut, jotka heikentävät koko ajan tätä tilannetta.

Arvoisa rouva puhemies! Kysynkin ministeriltä: nyt kun laitetaan tämä lakiesitys, onko teidän mielestänne tämä tasapainossa näitten aikaisempien lakiesitysten kanssa, jotka ovat heikentäneet naisten ja perheiden syrjintätilanteita?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Jokelainen.

16.10 **Jessi Jokelainen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On tosiasia, että raskaussyrjintä on vakava työelämän epäkohta, joka tulee korjata, mutta jos tähän oikeasti haluttaisiin tehokkaasti puuttua, niin hallitus peruisi esityksensä määräaikaissuuk-sien helpottamisesta. Nyt esitettävä tasa-arvolain muutos on kannatettava ja toki oikeasuuntainen raskaussyrjinnän kitkemisen työkalu, mutta vaikutus jää valitettavan tyhjäksi, mikäli samanaikaisesti hallitus tehtailee muita lakiesityksiä, jotka ovat omiaan lisäämään raskaussyrjintää.

Tähän esitykseen sisältyvä työnantajan kirjallinen selvitysvelvollisuus on ehdoiltaan aivan liian löyhä. Esityksessä kirjallisen selvityksen pituudelle tai sisällölle ei ole asetettu ehtoja ja yhdistettynä määräaikaisten sopimusten laatimisen helpottamiseen, selvityksen sisältö voi siis käytännössä olla mitä tahansa.

Nyt esitettävää sääntelyä pitäisi vielä vahvistaa ja selkeyttää, kun otetaan huomioon hallituksen työelämäheikkennysten vaikutukset. Tasa-arvo ei valitettavasti etene, mikäli hallitus yhdellä kädellä antaa mutta samalla toisella ottaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Holopainen, Mari.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

16.12 **Mari Holopainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tasa-arvolain täsmentäminen raskaussyrjinnän ja perhevapaasyrjinnän ehkäisemiseksi on äärimmäisen tärkeää, mutta valitettavasti, kuten moni on täällä todennut, hallitus samaan aikaan lisää raskaussyrjintää. Raskaussyrjintä on yleistä työelämässä, mutta on myös yleistä se, että ihminen ei etene työelämässä sen takia, että häneen suhtaudutaan syrjivästi perhetilanteen vuoksi tai raskauden vuoksi. Hallitus sanoo puuttuvansa raskaus- ja perhevapaasyrjintään, mutta todellisuudessa se helpottaa määräaikaisten työsopimusten solmimista ilman perustetta, ja tämä on se tilanne, jossa syrjintää tapahtuu eniten.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Eestilä. [Mikrofoni on kiinni] — Mikrofoni vielä.

16.13 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En tiedä, kuinka paljon tämä hallituksen esitys pykälätasolla muuttaa, mutta edustaja Partanen käytti täällä erinomaisen puheenvuoron. — Jos tilanne todellisuudessa ja arkielämässä olisi se, että kun työntekijä ilmoittaa raskaudesta tai tulevasta perhevapaasta, työnantaja sanoisi hänet irti — ensinnäkin harva yrittäjä tai yritys sanoo työntekijää irti, jos häntä todella tarvitaan — niin silloinhan työnantaja joutuu siitä tekemään kirjallisen selvityksen, ja tuntuu vähän erikoiselta, että työnantaja rupeaisi satuja kertoilemaan ja sitten kuitenkin joutuisi periaatteessa palkkaamaan parin viikon kuluttua uuden työntekijän. Siitä seuraa käsitykseni mukaan — en ole juristi, mutta ilmeisesti seuraa — hyvityskorvaus, ja sen lisäksi yritys munaa vielä itsensä. En usko, että todellisuudessa kovin usein tällaista tapahtuu, ja kyllä nyt työnantajallakin joku velvollisuus on työntekijöitten suhteen ja pikkuisen pitää huolta maineestaan. Minusta oppositio hakee tästä semmoista teoreettista tilannetta, joka todennäköisesti kovin usein normaalityöelämässä ei esiinny. — Edustaja Partanen voi enemmän perustella asiaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten edustaja Partanen. — Nyt laitetaan kiinni V-painike, ja sen jälkeen saa sitten ministeri vastata, kun nämä seitsemän henkilöä ovat käyttäneet puheenvuoron. Sitten mennään puhujalistaan, jos vielä siinä ehditään.

16.14 **Karoliina Partanen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan tarttua siihen, kun täällä salissa sanotaan koko ajan, että hallitus lisää raskaussyrjintää. Täytyy muistaa, että työnantaja tekee siellä työelämässä ne päätökset, ja nytten kun tehdään tasa-arvolakiin muutoksia, jotka lisäävät vastuita ja joita työnantajat nimenomaisesti vastustavat, niin heidän tekevät ne päätökset ja joutuvat sitten vastuuseen niistä lainvastaisista päätöksistä, mikäli niihin syyllistyvät tai ryhtyvät.

Mitä tulee vielä tähän selvitysvelvollisuuteen, niin ajatelkaapa nyt, että mennään käräjille ja vastapuoli sanoo, että työnantaja ei ole antanut sitä selvitystä, ja sitten tuomari tai avustaja kysyy, että minkä takia et. Jos työnantaja sanoo siellä, että no, ei huvittanut tai enpä halunnut selvittää, niin mitäpä luulette, että siitä seuraa sen oikeudenkäynnin näyttötaakan ja näytön osalta? Siis työnantajahan suoraan sanottuna niin sanotusti munaa itsensä. Kyllä tämä laki velvoittaa työnantajaa, ja viimeistään kärjäsalissa sitten työnantaja vastaa siitä tuomion muodossa, jos ei tätä selvitystä anna, ja se on velvoittavaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo.

16.15 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on erittäin tärkeää tarkastella Orpon hallituksen politiikkaa nimenomaan kokonaisuutena, mitä se tekee sukupuolten tasa-arvolle. Pidän sinänsä arvokkaana esimerkiksi edustaja Bi-audet'n puheenvuoroa, mutta se näyttyy ristiriitaiselta, kun me tiedetään, että näillä sosiaaliturvaleikkauksilla on sukupuolivaikutuksia, todella merkittäviä, erityisesti pienituloisiin naisiin, ja me tiedetään myös tutkimuksista, että nimenomaan pienituloisten naisten perhehaaveet eivät toteudu niin kuin niiden pitäisi. Sitten meillä on nämä työelämäheikenykset, joita on lukuisia ja jotka nimenomaan osuvat naisten työmarkkina-asemaan.

Nyt kysyisinkin ministeri Grahn-Laasoselta: oletteko tehneet oman hallituksenne politiikasta sukupuolivaikutusten arviointia myös näistä sosiaaliturvaleikkauksista yhdistettynä sitten näihin kaikkiin muihin, muun muassa sote-palveluiden leikkausesityksiin, koska nämä kaikki vaikuttavat heikentävästi sukupuolten tasa-arvon toteutumiseen ja nimenomaan nuorten naisten asemaan?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rantanen, Piritta.

16.17 **Piritta Rantanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Raskaus- ja perhevapaasyrjintä on ollut jo vuosikymmeniä työelämän oikein pahamaineinen syöpä, ja kaikkein eniten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvaltuutetulle tulee nimenomaan raskaus- ja perhevapaasyrjinnästä niitä kanteluita. Täällä viitataan siihen, että yritys munaa itsensä, jos se vie käräjille ja ei tuo vaikka selvitystä. Kyllä minä sanon, että tässä hallitus munaa aivan itse itsensä nimenomaan tuomalla laastaria avomurtuman päälle. Ensin te toisella kädellä lisäätte riskiä perhevapaa- ja raskaussyrjinnälle, aivan omakätisesti sen teette, ja sitten te poseeraatte oikein hyveposeeraamalla, että nyt me poistamme raskaus- ja perhevapaasyrjinnän. Kun minkään asiantuntijan mukaan tällä ei ole kuin vain kosmeettisia vaikutuksia, niin eikö nyt ole korkea aika herätä siihen, että toinen käsi ei tiedä, mitä toinen tekee? Perukaa nyt ihmeessä perusteettomat määräaikaiset työsuhteet, niin voitte saada edes jonkinlaista uskottavuutta tälle esitykselle.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Täällä on vielä neljä vastauspuheenvuoroa. Edustaja Hänninen seuraavaksi, ja edustaja Lyly siellä jo valmistautuu.

16.18 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Harmittaa jotenkin, että oppositiolle ei kelpaa mikään, mutta sehän on ihan normaali tila täällä eduskunnassa. Eli jos yritetään jotakin asiaa parantaa ja korjata, niin se on väärin sammu-tettu. Sille ei kerta kaikkiaan voi mitään. Se ilmeisestikin kuuluu tähän kuvaan.

Eli tässä on kyse perustavalla tavalla tasa-arvosta, yhdenvertaisuudesta ja oikeudenmukaisuudesta. Taloudellinen epävarmuus ja syrjintä lisäävät perheiden haavoittuvuutta. Kun perheellä on turvaa, myös konfliktit ja riskit vähenevät. Turvallinen perhe on paras kasvuympäristö lapselle. Lapsemme elävät isän ja äidin välisestä rakkaudesta. Se on meidän aina hyvä muistaa. Myös tämän haluan sanoa teille suoraan: Lapset ovat lahja. He ovat lahja paitsi vanhemmilleen myös koko suomalaiselle yhteiskunnalle. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

16.19 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä kuitenkin aina pitää muistaa, että ennen kuin nämä asiat ovat siellä oikeussalissa ja käräjillä, niin siihen aika lailla liittyy myöskin riskiä, kun yksittäinen henkilö lähtee tällaista tilannetta vie-mään sinne. Se ei ole ihan helppo tilanne. Täytyisikin miettiä koko ajan sellaisia keinoja, joilla esimerkiksi tasa-arvolautakuntaan saataisiin yksilön itsensä viemänä niitä asioita. Sil-loin se olisi käytännössä ilmainen käsittely siellä ja saataisiin sitä kautta näihin asioihin no-peampia ja helpompia ratkaisuja. Eli se kynnyksensä asioiden eteenpäinviemiseksi on myöskin aika iso näitten osalta. Myöskin läpinäkyvyys siitä, että yksistään joku selvitysvelvollisuus ei välttämättä tuota sitä tulosta, koska pitää myöskin olla niin, että jos ei sitä tehdä, niin myös sanktio sen osalta olisi ollut hyvä olla. Se olisi pakottanut tekemään paremmin niitä selvityksiä. Tässä mielessä oikeuskäytäntö ei mitenkään muutu. Kysynkin nyt ministeril-tä: mikä tässä laissa muuttaa oikeuskäytäntöjä? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Holopainen, Mari.

16.20 **Mari Holopainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Viime kaudella tehtiin tasa-arvoa edistäviä tekoja, uudistettiin perhevapaat. Nyt hallitus lisää pe-rusteettomia määräaikaissuoksia, joista ei ole mitään hyötyä työmarkkinoille, mutta ne li-säävät määräaikaista työsuhteita ja vastaavasti siirtävät työsuhteita pois toistaiseksi voi-massa olevista.

On tärkeää huomata, että raskaussyrjintä on usein tiedostamatonta ja myös piilevää, ja se ilmenee myös niin, että naiset eivät etene perusteetta esimerkiksi johtotehtäviin yhtä pal-jon kuin miehet. On tärkeää, että tasa-arvolain pykälät todellakin työpaikoilla tulevat käyt-töön.

Valitettavasti monella työpaikalla ne ovat olleet tämmöinen lain kuollut kirjain, ja nyt toivoa sopii, että tässä toimitaan yhdessä puolueesta riippumatta ja tehdään todella töitä sen eteen. Samalla tietysti on syytä toivoa, että hallitus myös vetää tämän määräaikaisten työsopimusten perusteettoman lisäämisen pois. Tästä olisi tietysti [Puhemies koputtaa] hienoa kuulla myös ministeriltä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten vielä yksi vastauspu-heenvuoro, edustaja Jokelainen, ja sen jälkeen ministerin vastaus. Sitten jos vielä ehditään, niin mennään hetkeksi aikaa puhujalistaan. — Jokelainen.

16.21 **Jessi Jokelainen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt on vä-hän vastattava näihin täällä käytettyihin puheenvuoroihin.

Tilannehan ei ole se, että raskaana olevia irtisanottaisiin noin vain, vaan suurin osa ras-kaussyrjinnästä tapahtuu tällä hetkellä niin, että määräaikaista sopimusta ei jatketa. Ja nyt, koska me helpotetaan näitä — tällä hetkellä hallitus helpottaa määräaikaisten sopimusten solmimista —, se sitten myöskin mahdollistaa tämän ongelman jatkumisen. Yli puolet tasa-arvovaltuutetulle tulevista yhteydenotoista koskee tälläkin hetkellä epäiltyä raskaus-syrjintää.

Ja mitä tulee sitten tähän kirjalliseen selvitykseen, mikä työnantajan täytyy tehdä siinä tilanteessa, jos raskaana oleva ei saa seuraavaa uutta sopimusta, niin en usko hetkeäkään, että näitä selvityksiä jätettäisiin tekemättä kokonaan, vaan sinne kirjoitetaan jotakin aivan täysin puuta heinää, koska määräaikaissuoksien helpottaminen ja irtisanomisten helpotta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

minen mahdollistaa sen. Siis sinne selvitykseenhän voi sitten kirjoittaa, jos pystyy irtisanoimaan tai olemaan jatkamatta määräaikaista sopimusta ilman painavaa perustelua, että sopimus päättyi, koska se oli määräaikainen. Tämä se on se tilanne. [Karoliina Partanen: Pitää näyttää toteen käräjillä! — Välihuutoja]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin. — Ja seuraavaksi sitten ministeri, olkaa hyvä, viisi minuuttia.

16.23 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen: Arvoisa puhemies! Tässä salissa käsitellään esitystä, joka kiristää tasa-arvolakia raskaus- ja perhevapaasyrjinnän torjumiseksi Suomessa. Olisi saattanut ajatella, että se olisi esitys, josta eduskunnasta löytyisi yhteistä tahtoa, että tämä olisi sellainen esitys, jota oppositiokin tukisi, mutta ei. Kyllä vahvasti vaikuttaa siltä, että on väärin sammutettu tai väärät esittäjät. Edellisellä hallituskaudella, Marinin hallituksen kaudella, luvattiin kovasti toimia raskaussyrjinnän torjumiseksi — oli työryhmytyötä ja erilaista pohdintaa, mutta se ei johtanut minkäänlaisiin lopputuloksiin tämän osalta.

Tästäkin näkökulmasta tällä kaudella otetaan askeleita, jotka olisi pitänyt ottaa jo aikaa sitten, eli tasa-arvolain kiristykset torjumaan raskaus- ja perhevapaasyrjintää Suomessa. Tämän jälkeen tasa-arvolaista käy suoraan ilmi se, että syrjintä vanhemmuuden ja perhehuoltovelvollisuuden perusteella on kiellettyä ja että syrjinnän kieltä koskee myös määräaikaista työsuhteita, eli syrjintä on kiellettyä. Lisäksi tähän tulee uusia keinoja, keinoja, joita aiemmin ei ole ollut. Ne eivät ole kosmeettisia. Niistä tärkeimpänä tai maininnan arvoisena nostan esiin tämän edustaja Partasen syvällä ammatillisella kokemuksella jo esiin nostaman selvitysvelvollisuuden merkityksen, eli tulee kirjallinen selvitysvelvollisuus työnantajalle määräaikaisuuden päättymisen syistä tai palvelussuhteen jatkamatta jättämisestä, jos määräaikaisessa palvelussuhteessa oleva on palvelussuhteen aikana ilmoittanut raskaudesta, synnytyksestä tai perhehuoltovelvollisuudesta. Se on jatkossa perusteltava kirjallisesti, [Piritta Rantanen: Mitäs sanktioita tulee?] jos ei määräaikaisuus jatku, ja silloin siinä on myöskin muutoksenhauille tai sen kyseenalaistamiselle vahvempi perusta. Tämä on merkittävä ja tärkeä asia.

Samoin olen samaa mieltä siitä, mikä nousi täällä esiin, että näiden yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntiin tulevien tapausten kohdalla on tärkeätä se, että kanneaika keskeytyy ennen lautakunnan päätöstä, jotta syrjinnän kohde ehtisi nostaa kanteen, mikäli lautakunta ratkaisee tämän asian työntekijän eduksi. Tämä on myös semmoinen parannus asiaan, joka tällä hetkellä aiheuttaa hankalia tilanteita ja väärää kohtelua, kun on voinut tulla lautakunnasta henkilölle selkeä viesti, kun on ollut syrjintätilanne tai siitä epäily, niin että ei ole voinut sitten enää viedä tätä asiaa eteenpäin ja saada oikeutta. Nyt tämä tilanne korjaantuu tällä merkittävästi paremmaksi.

Mutta en näitä muutoksia kyllä voi pitää kosmeettisina, ja toivon, että oppositio vielä harkitsee tukea näille toimille. Se, mikä hallituksen yleinen linja ja kokoaikainen pyrkimys on ollut, on se, että meillä Suomessa sukupuolesta riippumatta ihmisillä olisi työpaikkoja tulevaisuudessa niin että me saataisiin Suomi kasvuun. Me ollaan tehty työmarkkinoiden uudistamista siksi, että Suomen talous olisi kilpailukykyinen, että meillä syntyisi yrittäjyyttä, meillä syntyisi uusia työpaikkoja ja että meillä olisi mahdollisuuksia työelämässä. Niin kuin työministeri on monta kertaa todennut, ei sen määräaikaisen työsuhteen vaihtoehto ole useinkaan kokoaikainen työsuhteeseen vaan työttömyys, ja silloin meille oleellinen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

asia on se, että niitä työpaikkoja ylipäättään syntyy niin että saadaan nuorille ihmisille jalka oven väliin työelämään, mikä on erityisen tärkeää. Nyt eletään vaikean taloudellisen suhdanteen aikaa, mutta näitä uudistuksia tehdään pitkällä tähtäimellä, että Suomen talous voisi hyvin, että meillä olisi työllisyyttä, että olisi tulevaisuudenuskoa meidän nuorilla ihmisillä.

Edustaja Honkasalolle toteaisin vielä sen, että sukupuolivaikutusten arviointia on tehty niin sosiaaliturvaa koskevien esitysten yhteydessä, yhteisvaikutusten arvioinnissa kuin näissä kaikissa muissakin esityksissä. Hallituksen ohjelmassa ja myös tasa-arvo-ohjelmassa on ollut se, että tätä sukupuolivaikutusten arviointia pyritään tehostamaan. Sellaista suoraa johtopäätöstä ei kyllä voi näistä vaikutusarvioista sanoa, että esimerkiksi sosiaaliturvaa koskevilla muutoksilla olisi ollut erityisesti naisiin osuva vaikutus, [Veronika Honkasalo: Yksinhuoltajanaisten asemaan!] vaan kyllä niitä vaikutuksia on molempiin ja kaikkiin sukupuoliin. Tietysti aina vähän eri tavalla ne esitykset vaikuttavat niihin. Samoin sitten mainitsitte sen, että erityisesti nuorten naisten lapsihaaveiden kannalta tämä olisi ongelmallinen. Meillä on tällä hetkellä syrjäytymiskehityksessä nähtävissä se, että meillä erityisen paljon nuoria miehiä on jäämässä kokonaan lapsettomiksi. [Veronika Honkasalo: Niin, teidän hallituksen päätösten perusteella!] Meidän tavoitteena ja tietysti tehtävänä tässä yhteiskunnassa on pyrkiä varmistamaan se, että lapsitoiveet voisivat toteutua mahdollisimman monen kohdalla. Tämä on ison keskustelun paikka, ja toivon, että olisi jossain hetkessä enemmänkin aikaa sille, miten lapsitoiveita tuetaan Suomessa. Hallitus on tehnyt sen eteen jo paljon muun muassa palauttamalla Kela-korvaukset hedelmöityshoitoihin ja niin edelleen. Työelämän tasa-arvossa meillä on edelleen paljon tehtävää, ja tämä esitys, joka nyt on käsittelyssä, tukee työelämän tasa-arvoa Suomessa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten mennään puhujalistaan joksikin aikaa. Tämä asiakohta vaihtuu noin 16.40 tienoilla seuraavaan asiakohtaan. — Edustaja Lyly.

16.28 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Lupaam puhua lyhyempään.

Arvoisa rouva puhemies! Kun tämän lakiesityksen osalta, joka tässä on, kuuntelin hallituspuolueitten ja myöskin opposition puheenvuoroja täällä tarkkaan, niin täällä oppositiokaan ei sanonut niin, että tämä lakiesitys on kokonaan huono, vaan se on riittämätön ja se ei kompensoi niitä vaikutuksia, joita muilla laeilla tässä jo aikaisemmin on tehty. Ja tähän kysymykseen, arvoisa ministeri, emme saaneet äsken vastausta tuossa teidän selvityksessänne. On paljon lakiesityksiä, joita kaikkia en tässä ajanpuutteen vuoksi viitsi luetella, mutta toteaisin vaan, että perusteettomien määräaikaisten työsuhteitten laajentaminen synnyttää määräaikaista työsuhteita lisää. Suomi on tässä jo viidenneksi korkeimmalla tasolla Euroopan tasolla, ja tässäkin mielessä ollaan huonolla tiellä suhteessa siihen, mihin pitäisi päästä. No, työttömyysturvasta poistettiin lapsikorotukset. Sekin näkyy tässä tilanteessa omalta osaltaan ja niin pois päin. Irtisanomista on helpotettu. Kaikki ne ovat niitä asioita, jotka ovat luoneet työelämään epävarmuutta ja toimeentulotarpeita.

Sitten tämän lakiesityksen ongelmana on se, että tässä oikeastansa kirjataan pykäliin nyt se oikeuskäytäntö, mikä käytännössä on. Lisää tässä on se, että tähän tulee tämä selvitysvollisuus, mutta sitä ei ole laajemmin sanktioitu, ja siinä ei ole kuvattu sisältöä, minkälainen sen selvityksen pitää olla. Sitten tämä kanneaikojen pidennys vuodesta kahteen on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

täällä hyvä asia. Mutta nämä muutokset, jotka tässä sisällön osalta ovat, eivät korvaa niitä asioita, joita tässä aikaisemmin on heikennetty.

Arvoisa rouva puhemies! Vielä sellainen asia, että kun me puhutaan täällä, että pitäisi viedä oikeuteen näitä raskaus- ja perhevapaasyrjintöjä, niin niissä on aika iso kynnys viedä niitä eteenpäin. Tilanne on monta kertaa myöskin se, että kaikki ne asiat eivät myöskään tule oikeuskäsittelyyn. Hyvä niin, mutta esimerkiksi julkisella puolella ne käytännössä tulevat näkyviksi, koska siellä ne asiat viedään eteenpäin ja sen julkisen rahan käytön osalta pitää olla aina perusteet, jos jotain maksetaan. Yksityisellä puolella näitä sovitaan helpommin, koska halutaan tehdä näissä asioissa ratkaisuja ja saadaan sitä kautta niitä tehtyä. Myöskin tämä tilanne on tuolla taustalla.

Kaiken kaikkiaan yksilön kannalta, kun on tällainen tilanne, jossa on työsuhteeseen liittyviä, työsuhteen jatkumiseen liittyviä kysymyksiä, palkkoihin liittyviä kysymyksiä, ne ovat työelämässä niitä perusasioita, jotka pitäisi pystyä hoitamaan niin, että niitä ei tarvitsisi viedä eteenpäin. Siinä mielessä myöskin se, että tällaisilla henkilöillä on työelämässä tukiorganisaatioita, ammattiyhdistysliikkeitä ja muita, jotka auttavat näissä tilanteissa, on hyvä asia. Nekin muutokset, mitä täällä on ammattiyhdistysliikkeen asemaan tehty, vievät sitä voimaa sieltä pois, koska heidän toimintaedellytyksiään on haluttu täällä systemaattisesti heikentää.

Eli tämä kokonaisuus vie huonoon suuntaan, ja kyllä suomalaisessa työelämässä tämä kohta on ehkä kaikkein kipeimpiä asioita, mitä pitäisi pystyä hoitamaan voimakkaammin, ja pitäisi saada konkreettisia muutoksia lainsäädäntöön. Se monelta osin liittyy siihen, että nämä pitää saada näkyviksi ja niitä pitää helpommin viedä eteenpäin. Silloin niihin tulee muutoksia ja kunnolla sanktioita. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Hänninen.

16.33 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Nyt viedään kokonaisuutta parempaan suuntaan. Tänään on kyse siitä, millaisen viestin me annamme perheille, vanhemmille ja erityisesti lapsille. Liian moni suomalainen on tähän asti joutunut pelkäämään sitä hetkeä, kun kertoo raskaudesta tai perhevapaasta. On pelätty, päättyykö määräaikainen työ, jatkuuko toimeentulo ja maksaako perheellistyminen uran. Tämä laki puuttuu tähän turvattuun tilanteeseen selkeyttäen sääntelyä. Pelko ei kuulu osaksi turvallista arkea. Se ei sovi turvallisiin koteihin.

Arvoisa puhemies! Me jaamme huolen raskaus- ja perhevapaasyrjinnän yleisyydestä. Siksi puutemme tähän nyt konkreettisin keinoin. Ensinnäkin raskauden ja vanhemmuuden perhehuoltovelvollisuuden suoja kirjoitetaan tasa-arvolakiin entistä selkeämmin. Syrjintä kielletään nimenomaisesti myös määräaikaisissa työsuhteissa.

Sanon tähän väliin nyt ihan selkeästi tämänkin asialle, että onko parempi, että ihmiset ovat määräaikaisissa työsuhteissa vai että ovat työttömiä. Minusta se määräaikainen työsuhde on erinomainen asia, ja sieltä voi myös päästä kokopäivätoimisiin töihin.

Oikeudenkäynnit eivät ole hajautettuina useisiin lakeihin vaan löytyvät nyt helposti. Se lisää perheiden oikeusturvaa, sillä jokaisen on helpompi tunnistaa nuo katalat syrjintämuodot ajoissa. Toiseksi, myös oikeussuoja paranee, kun on aika puuttua epäkohtiin enemmän eikä oikeuden hakeminen kaadu määräaikoihin. Lopulta yhtenä tärkeimmistä asioista tässä on se, että työnantajalle tulee velvollisuus kertoa kirjallisesti, miksi työsuhdetta ei jatke-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

ta, jos työntekijä on ilmoittanut raskaudesta tai perhetilanteesta. Tämä lisää avoimuutta ja takaa sen, että perusteet kestävät päivänvalon.

Arvoisa puhemies! Tässä kyse on perustavalla tavalla tasa-arvosta, yhdenvertaisuudesta ja oikeudenmukaisuudesta. Taloudellinen epävarmuus ja syrjintä lisäävät perheiden haavoittuvuutta. Kun perheellä on turvaa, myös konfliktit ja riskit vähenevät. Turvallinen perhe on paras kasvuympäristö lapselle. Lapset elävät isän ja äidin välisestä rakkaudesta. Myös tämän haluan sanoa teille uudelleen: Lapset ovat lahja. He ovat lahja paitsi vanhemmilleen myös koko suomalaiselle yhteiskunnalle. Ilman lapsia ei ole tulevaisuutta, ei työvoimaa, ei hyvinvointia eikä Suomea. Siksi tämän lain viesti on tärkeä. Me emme rankaise perheellistymisestä vaan haluamme suojella sitä ja kannustaa siihen. Tämä esitys rakentaa vanhemmille työelämää, jossa lapsen saaminen ei sulje ovia vaan avaa tulevaisuutta. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman poissa. Ehditään ottaa vielä edustaja Suhonen, joka kiirehtii tänne vauhdilla.

16.37 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettua lakia. Esitys toteuttaa pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmassa olevaa kirjausta raskaus- ja perhevapaasyrjinnän tehokkaammasta ehkäisemisestä. Esityksen tarkoituksena on vahvistaa raskauteen ja perhevapaisiin liittyvän syrjinnän suojaa.

Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksellä ei muuteta voimassa olevaa oikeudentilaa, vaan täsmennetään sääntelyä. Ehdotetut muutokset pääasiassa täsmentävät ja selkeyttävät nykyistä, jo voimassa olevaa lainsäädäntöä, joten sukupuolivaikutukset jäävät kokonaisuutena arvioiden melko pieniksi. Esitetyt muutokset eivät riitä hallitusohjelman tavoitteeseen syrjinnän tehokkaasta ehkäisystä, ja ehdotetut lainsäädäntömuutokset ovat ainoastaan tarkentavia, eivät vaikuttavia. Eli voidaan todeta, että esitys on lähinnä kosmeettinen. Hallituksen tasa-arvolain muutokset ovat pääosin kosmeettisia, koska samaan aikaan valmistelussa oleva määräaikaisten vapauttamisen voi lisätä raskaus- ja perhevapaasyrjintää. Voi rehellisesti ja suoraan todeta, että hallitus maalaa ruosteen päälle. Tämä tasa-arvolakiesitys ei estä syrjintää, jos ja kun sitä syrjintää lisätään muualla. Tämä esitys on siis silmänlumetta.

Raskaus- ja perhevapaasyrjintä on jo nyt kielletty, mutta sitä tapahtuu silti. Tämä hallituksen esitys ei puutu siihen, miksi syrjintä jatkuu työelämässä. Syrjintä tapahtuu usein tilanteissa, jossa sitä on vaikea todistaa. Silloin pelkkä lain selkeyttäminen ei riitä. Samaa aikaan kun hallitus sanoo torjuvansa syrjintää, se lisää perusteettomia määräaikaista työsuhteita. Juuri näissä tilanteissa syrjintä tapahtuu, kun sopimusta ei vain jatketa. Tasa-arvon edistäminen edellyttää konkreettisempia toimia. Tarvitaan vahvempaa suojaa työntekijöille ja aidosti vaikuttavia keinoja puuttua syrjintään. Tämä hallituksen esitys ei muuta todellisuutta työpaikoilla.

Hallitus on heikentänyt kymmenillä lakimuutoksilla työntekijöiden asemaa työmarkkinoilla. Hallitus on käytännössä tehnyt yhden hyvän päätöksen koskien työntekijöitä: se oli päätös, missä hallitus perui oman sairaussakkoesityksensä. Nyt olisi tilaisuus tehdä toinen aidosti hyvä päätös, eli vetää pois esitys perusteettomista määräaikaista sopimuksista, jonka on todettu lisäävän työntekijöiden syrjintää työpaikoilla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 16.40.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 19.01.

Puhemies Jussi Halla-aho: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 8 käsittelyä. — Edustaja Seppänen poissa. — Edustaja Diarra, olkaa hyvä.

19.01 **Fatim Diarra vihr:** Arvoisa puhemies! Tämä laki kumpuaa siitä, että hallitus helpottaa määräaikaisten työ sopimusten solmimista ilman perustetta, eli juuri sellaisia työsuhteita, joissa raskaus- ja perhevapaasyrjintä on kaikista tyypillisintä, ja nyt on sitten tullut paha mieli. Tässä laissa tehdään vain — ja alleviivaan: pelkästään — kosmeettisia muutoksia, eli ihan kiva juttu, mutta eihän se nyt mihinkään riitä. Tämä laki ei ratkaise perhe- ja raskaussyrjintää, tämä tekee pieniä muutoksia.

Mitä hallitus nyt siis oikeastaan tekee? Hallitus sanoo puuttuvansa raskaus- ja perhevapaasyrjintään, mutta samalla hallitus helpottaa määräaikaisten työ sopimusten solmimista ilman perusteita eli lisää perhevapaasyrjinnän riskiä. Hallitus sanoo vahvistavansa oikeus turvaa, mutta samaan aikaan hallitus heikentää irtisanomissuojaa ja lisää epävarmuutta työmarkkinoille. Hallitus sanoo edistävänsä tasa-arvoa työelämässä, mutta todellisuudessa hallituksen omat työelämäheikennykset vesittävät tämän esityksen vaatimukset. Hallitus sanoo tukevansa perheellistymistä ja tasa-arvoa, mutta ei, hallitus omilla toimillaan lisää epävarmuutta työmarkkinoille, ja tämä kohdistuu erityisesti nuoriin naisiin, perheellistymisiässä oleviin naisiin.

Mielestäni tämä esitys on kokoomuksen performanssi, performanssi naisia kohtaan. Halutaan esittää: ”Hei, ei, älkääpä miettikö yhtään, minkälaisia heikennyksiä ollaan tehty, jotka juuri osuvat teihin. Katsokaapa tänne, täällä on tämmöinen kiva karkki.” Eivät Suomen naiset ole niin tyhmiä, että tämä uppoaisi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Partanen, poissa. — Edustaja Hamari, olkaa hyvä.

19.03 **Lotta Hamari sd:** Arvoisa puhemies! On hyvä, että jaamme täällä sen yhteisen ymmärryksen, että raskaus- ja perhevapaasyrjintä pitää kitkeä. Kyseessä on tasa-arvovaltuutetunkin mukaan todellinen ongelma, ja se näkyy isosti heille tulevissa yhteydenotoissa. Viime vuonna lähes 65 prosenttia työelämäsyrynnän yhteydenotoista liittyi raskaus- ja perhevapaasyrjintään. Lisäksi on huomattava, että määräaikaissuoriin liittyvä syrjintä jää usein piiloon, joten yhteydenotot lienevät lähinnä jäävuoren huippu.

Olen myöskin edustaja Diarran kanssa samaa mieltä siitä, että se on hieman kummallista, että ensin, ennen tätä esitystä, hallitus kuitenkin heikentää voimakkaasti työntekijöiden työsuhdeturvaa helpottamalla irtisanomista ja lisäämällä perusteettomia määräaikaista työ sopimuksia. Tätähän kävivät kaikkien puolueiden naisjärjestöt yhdessä vastustamaan demarinaisten johdolla ja edustaja Marttilan johdolla. Kiitos siitä kaikille naisjärjestöille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

Näiden esitysten seurauksena raskaus- ja perhevapaasyrjintä lisääntyy. Näillä on siis lisäävä vaikutus tähän syrjintään, ja sitä vasten nyt käsiteltävä lakialoite vaikuttaa pinkkipesul-ta.

SDP:n kansanedustaja Elisa Gebhard on tehnyt lakialoitteen 7/2024, jossa ehdotetaan konkreettisia toimenpiteitä raskaus- ja perhevapaasyrjinnän torjumiseksi. Siinä perheva-paalta palaavan työsuhteeseen ehdotetaan lisättäväksi tehostettua irtisanomissuojaa eli niin sanottua jälkisuojaa. Ajattelisin, että olisi hyvä, että nyt työelämä- ja tasa-arvovaliokunta käsittelee myös tämän edustaja Gebhardin aloitteen samanaikaisesti, kun käsittelevät tä-män lakiesityksen. Me tarvitsimme vahvempaa, nimenomaan vahvempaa, ennalta estä-vää suojaa jälkikäteisen oikeussuojan parantamisen lisäksi. Eli toivottavasti tämä Gebhar-din lakialoite päättyy sinne työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan tämän esityksen kanssa sa-manaikaisesti käsiteltäväksi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen poissa. Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

19.05 Riitta Kaarisalo sd: Arvoisa herra puhemies! Tämä hallituksen tavoite siitä, että raskaus- ja perhevapaasyrjintää tulee kitkeä suomalaisessa työelämässä, on erinomainen ja kannatettava itsessään, mutta kun tässä tarkastelee tätä kokonaisuutta, niin se on juuri se, mikä tässä hämmentää ja on enemmän kuin erikoinen. On äärettömän vaikea ymmärtää, minkä ihmeen takia hallitus tuo tähän eduskuntaan esityksiä, joilla ensin nimenomaan hei-kennetään tätä yleistä tilannetta, lisätään sitä syrjintää siellä työmarkkinoilla ja vaikeute-taan tätä ennestään haastavaa tilannetta, mikä suomalaisilla työmarkkinoilla tämän syrjin-tämuodon osalta on olemassa, ja sitten sen jälkeen yritetään ikään kuin paikkailla näitä pa-hentuneita ongelmia muuta lainsäädäntöä korjaamalla. Erityisen omituistahan tässä on esi-merkiksi se, että kun tarkastellaan näitten perusteettomien määräaikaissuukien lisäämistä suomalaisessa työelämässä, niin tiedetään se, että sillä ei ole todennettavissa olevia työllisyy-svaikutuksia eikä sillä lakiesityksellä tavoiteta niitä tavoitteita, mitä hallitus sanoo sillä ajavansa ja haluavansa, joten sitä suuremmalla syyllä on äärettömän vaikea ymmärtää, miksi tällaisia esityksiä tähän taloon tuodaan.

Nyt sitten kun tarkastellaan tätä tasa-arvolain muuttamista sinänsä, niin ne toimehan ovat ihan oikeansuuntaiset, mutta käytännössä nämä toimenpiteet kuitenkin jäävät edel-leen puuttumaan siinä mittasuhteessa kuin pitäisi eli nämä esitetyt muutokset eivät vastaa tätä ilmiön laajuutta ylipäättäen, mikä työmarkkinoilla on, ja toisaalta ne eivät myöskään vastaa nykyisellään näihin työelämän piirissä tunnistettuihin ongelmiin.

Olennaista on, että tällä hetkellä tähän hallitusohjelmaan kirjatut tavoitteet koskien syr-jinnän tehokasta ehkäisyä eivät tällä lakiesityskokonaisuudella toteudu. Oikeastaan tuossa edellä kollega mainitsikin jo ihan konkreettisen toimen eli edustaja Gebhardin erinomai-sen lakialoitteen raskaus- ja perhevapaasyrjinnän torjumisesta. Kyllä totisesti minäkin toi-von, että tähän esitykseen suhtauduttaisiin vakavasti ja tarkastelu ulotettaisiin nyt tämän kokonaisuuden yhteydessä myös siihen aloitteeseen. Sillä aloitteellahan ihan aidosti puu-tuttaisiin tähän syrjintään ja nimenomaan sen ehkäisemiseen, kun perhevapaalta palaaval-le osoitettaisiin tehostettu irtisanomissuoja, kuusi kuukautta perhevapaalta palaamisen jäl-keen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

19.08 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa puhemies! Edustaja Hamari esitti edustaja Gebhardin aloitetta käsiteltäväksi tässä yhteydessä. Tarkoitus varmasti on nostaa siihen näitä, jotka liittyvät tähän lakiesitykseen, ja yritämme sen pitää mielessä, kun tätä valiokunnassa käsittelemme.

Sehän tässä on erittäin iso ongelma, että määräaikaishuomioita ja perhevapaa- ja raskaus-syrjintää koskevat asiat jäävät usein piiloon. Niitä ei uskalleta viedä eteenpäin, ja tämä on ehkä isoimpia ongelmia tässä näin. Sitten tammikuun oikeuskäsittelyyn lähteminen on epävarmaa, ja se on myöskin kallista, jos ei tiedä lopputulosta. Ne hyvitykset ovat tuhansia, mutta ne eivät ole kovin isoja rahamääriä. Sitten kun verrataan sitä, kannattaako viedä oikeuteen ja mitä siitä on saatavissa, niin nämä ovat sellaisia, jotka tuovat siihen semmoisia esteitä, ja sitten ei välttämättä ole siinä semmoista tukihenkilöä tai liittoa, joka auttaisi viemään näitä eteenpäin niin, että päästäisiin viemään sillä tavalla lopputulokseen, että kyseinen syrjitty saisi sitten korvauksia tästä.

Nämä tilanteet ovat ihan työelämän perusasioita. Siellä on urakehitykseen vaikuttavia asioita, siellä on palkkoihin liittyviä asioita, ja sen takia mielenkiinnolla odotan tätä palkka-avoimuusdirektiivin käsittelyä täällä, että kuinka laajasti sitä päästään käsittelemään, ja nähdään sitten, kuinka nämä palkat ovat kehittyneet, ja verrataan niitä ryhmiin. Se tulee olemaan yksi osa tätä, mutta ennakkotieto on, että se on jäänyt vähän taka-alalle ja se direktiivi ehkä ei toteudu niin laajana kuin sitä odotetaan. Mutta katsotaan nyt. Ei kannata reagoida siihen ennen kuin tiedetään, mikä se todellisuus on.

Kaikki haluavat tässäkin salissa, että tätä ei olisi yhtään suomalaisessa työelämässä, mutta todellisuus vain on toisenlainen, ja meidän pitäisi löytää yhdessä sellaiset keinot, jotka purevat. Asenteista on myöskin kiinni, mutta pitää olla jämeriä työkaluja, ja lainsäädännössä niiden pitää olla sellaisia, joita on helppo käyttää. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

19.11 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Todella naisjärjestöt lähtivät mukaan tähän kannanottoon, kun nousi huolia tästä hallituksen esityksestä. Ministeri Marttinen kyllä otti asian vakavasti ja teki muutoksiakin, ja varmasti tätä asiaa seurataan. Oppositio on nostanut edelleen nämä huolet esille tässä salissa nyt tänään, mutta kyllä näitä asioita seurataan ja katsotaan niin, että tässä tasa-arvoasiassa eivät sitten naisetkaan mitenkään kärsisi tulevaisuudessa. Kyllä tätä seurataan. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.